

Mál nr. 36/2023

Nafn málskotsaðila M

Nafn varnaraðila V

Heiti váttryggingar: Kaskótrygging ökutækis.

Skráningarnúmer ökutækis A

Takmörkun ábyrgðar váttryggingafélags. Stórkostlegt gáleysi.

Gögn.

1. Málskot móttakið 30. janúar 2023 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 21. febrúar 2023 ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 22. febrúar 2023.
4. Viðbótarathugasemdir V dags. 2. mars 2023.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 1. júní 2022 hafi orðið tjón á sendibifreiðinni A, sem er í eigu M, er henni var ekið inn í bílajakjallara við Glæsibæ í Reykjavík, en toppur bifreiðarinnar hafi skemmst við ákomu við loft kjallarans. V hefur fallist á að bótaskylda úr kaskótryggingu A sé til staðar en að bætur skuli skertar um helming á grundvelli þess að M hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi. Telur M sig eiga rétt til fullra og óskertra bóta vegna tjónsins. Byggir hann á því að viðvaranir í bílajakjallaranum hafi ekki gefið til kynna að bifreið hans mundi ekki rúmast þar. Vísar hann sérstaklega til þess að bifreiðin hafi ekki snert hæðarslá þegar hann ók undir hana heldur aðeins keðju sem hékk neðar í slánni, en almennt séu slíkar hæðarslár lægri en lofthæðin í viðkomandi rými. Þá bendi ákomur á bifreiðina, svo og sú staðreynd að hægt var að aka bifreiðinni um kjallarann, þó með snertingu við loftið, til þess að aðeins hafi munað 1-2 sentimetrum. Hæðarmunur loftsins og ökutækisins hafi því verið hverfandi lítill, og bifreiðin eins og áður segir, rúmast undir hæðarslánni. Geti aksturslag M því ekki verið metið honum til stórkostlegs gáleysis svo leiði til skerðingar bótaréttar.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að atvik hafi verið þau að M hafi ekið bifreið sinni inn í bílastæðahús þar sem þak bifreiðarinnar hafi fyrst rekist í öryggiskeðjur í hæðarslá en síðar rekist í loft hússins. Hafi á bifreiðinni verið ákomur eftir snertingu við loftið og umræddar öryggiskeðjur. Áður en ekið sé inn í húsið sé sýnilegt bannmerki þar sem fram komi að mesta leyfileg hæð ökutækja sé 2,2 metrar. A sé 2,365 metrar að hæð. Þar sem M hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi með því að aka inn í húsið þrátt fyrir augljósa og óumflýjanlega hættu á tjóni telji V því rétt, á grundvelli 27. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004, sbr. 9. gr. sameiginlegra skilmála félagsins, að bótaréttur hans falli niður að hálfu. Heimild til skerðingar sé í öllu falli til staðar og verði ekki fallist á skerðingu að helmingi skuli skerða bótarétt M í lægra hlutfalli að mati nefndarinnar.

Í viðbótarathugasemdum M er því hafnað að um stórkostlegt gáleysi hafi verið að ræða, enda geti háttsemi M ekki geta talist fela í sér meira en almennt gáleysi. M hafi staðið í þeirri trú að bifreiðin rýmdist innan kjallarans og viðvaranir hafi ekki þjónað tilgangi sínum. Þá hafi ekki verið til staðar hætta á stórkostlegu líkams- eða munatjóni. Sé réttur til óskertra bóta því til staðar. Þá telur M ekki unnt að byggja skerðingu á ákvæðum almennra skilmála, enda hljóti ákvæði skilmála kaskótryggingarinnar að ganga framar slíkum almennum skilmálum. Almennir skilmálar geti ekki með þessum hætti skert þann rétt sem leiði af ákvæðum sérskilmála sem um umrædda váttryggingu gildi, en í viðlíka heimild til skerðingar bótaréttar sé ekki að finna í þeim. Þá verði í öllu falli að túlka allan vafa sem leiði af óskýrum samningsskilmálum M í hag.

Í viðbótarathugasemdum V kemur fram að M hefði átt að þekkja hæð ökutækisins, hefði átt að lesa augljós skilti um leyfilega hæð ökutækja og gera sér grein fyrir tilgangi keðja sem hengju neðan úr hæðarslánni. Með því að aka samt sem áður inn í kjallarann hafi hann sýnt af sér stórkostlegt gáleysi.

Álit.

Í 2. mgr. 27. gr. laga um váttryggingarsamninga kemur fram að hafi váttryggður í öðrum váttryggingum en ábyrgðartryggingum, með háttsemi sem telja verður stórkostlegt gáleysi, valdið váttryggingaratburði losni félagið úr ábyrgð í heild eða að hluta. Við mat á ábyrgð félagsins skuli líta til sakar váttryggðs, hvernig váttryggingaratburður bar að, hvort váttryggður var undir áhrifum áfengis eða fíkniefna sem hann hafði sjálfviljugur neytt og atvika að öðru leyti. Í sameiginlegum skilmálum V, sem gilda um allar váttryggingar V, nema kveðið sé á um annað í einstökum ákvæðum annarra skilmála, er í gr. 9 að finna

sambærilegt ákvæði. Í skilmálum kaskótryggingar þeirrar sem M krefst bóta úr kemur þá fram að um trygginguna gildi m.a. sameiginlegir skilmálar og lög um vátryggingarsamninga. Að mati nefndarinnar er ekkert í þeim skilmálum sem leiðir til þess að heimild 2. mgr. 27. gr. laga um vátryggingarsamninga til skerðingar bóta hafi vátryggður sýnt af sér stórkostlegt gáleysi, sbr. sameiginlega skilmála V, verði ekki beitt.

Kemur þá til skoðunar hvort M hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi umrætt sinn. Því hefur ekki verið mótmælt að á vettvangi sé sérstakt bannmerki er tilgreini mestu leyfilegu hæð ökutækja í bílakjallaranum sem 2,2 metra. Þá verður ráðið af gögnum málsins að hæð A sé 2,365 metrar. Samkvæmt framburði M rákust þá sérstakar öryggiskeðjur, áfastar hæðarslá, á bifreiðina og ekki liggur annað fyrir en þær hafi valdið skemmdum á henni. Er það því mat nefndarinnar að M hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi er hann ók inn í kjallarann án þess að skeyta um framangreint bannmerki eða áður nefndar öryggiskeðjur. A er há bifreið og miðað við aðstæður allar hafi M mátt vera ljóst að aðstæður væru varhugaverðar og hætta á tjóni augljós.

Eins og öllum atvikum er háttað telur nefndin þó hæfilegt að skerða bætur til hans um 1/3 enda séu atvik ekki fyllilega sambærileg þeim sem lýst er í Landsréttardómi í máli 127/2018 eða fyrri úrskurðum nefndarinnar sem V vísar til máli sínu til stuðnings.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta úr kaskótryggingu A hjá V en heimilt er að skerða bætur til hans um 1/3 hluta.

Reykjavík, 28. mars 2023.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir